

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden palveluverkkoselvitys

19.5.2026

Sisällys

Johdanto	3
Toimintaympäristö	4
Palveluverkkoprosessi.....	5
Palveluverkkoselvitystä ohjaavat linjaukset.....	6
Palveluverkkoesitykset.....	8
Pohjoinen alue.....	8
Haukiputaan suuralue.....	8
Kellon suuralue.....	10
Kaijonharjun suuralue	10
Pateniemen suuralue	10
Keskinen alue	11
Höyhtyän suuralue.....	11
Keskustan suuralue.....	11
Koskelan suuralue	12
Oulunsuun suuralue	13
Puolivälinkankaan suuralue	14
Tuiran suuralue.....	14
Itäinen alue	14
Jäälin suuralue	14
Kiimingin suuralue	15
Korvensuoran suuralue	15
Myllyojan suuralue.....	15
Hiukkavaaran suuralue.....	15
Yli-lin suuralue.....	15
Ylikiimingin suuralue.....	16
Eteläinen alue.....	17
Kaakkurin suuralue.....	17
Kaukovainion suuralue	17
Maikkulan suuralue.....	18
Oulunsalon suuralue	18
Palveluverkkoselvityksen kustannukset	19
Vaikutusten arviointi.....	20

Johdanto

Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalveluiden palveluverkkolinjaukset on hyväksytty kaupunginvaltuustossa (kv 4.4.2022 §37). Linjausten pohjalta laadittiin yhdeksän alueellista palveluverkkoselvitystä, joista kaupunginvaltuusto päätti 19.6.2023.

Talousarviovuosina 2024 ja 2025 on toimeenpantu alueellisia palveluverkkoselvityksiä valtuuston päätöksen mukaisesti. Kaupungin taloustilanteen heikentyessä ja voimakkaan demografisen muutoksen myötä tuli välttämättömäksi käynnistää koko toimialaa koskeva palveluverkkoselvitys kaupunginhallituksen (27.5.2024 §116) ja sivistys- ja kulttuurijohtaja Mika Penttilän työryhmäasetusten (§114/2024; §36/2025; §88/2025) mukaisesti.

Toimeksiannon mukaisesti palveluverkkoselvityksissä tuli tarkastella ja linjata sivistys- ja kulttuuripalveluiden palveluverkon strategisia tavoitteita, toimintatapoja sekä laatia esitykset palveluverkon tiivistämiseksi huomioiden toimintaympäristön muutostekijät. Työskentelyssä tuli varmistaa monialainen näkökulma sekä huomioida olemassa olevat linjaukset, mm. kaupunkistrategia, palvelulinjaukset 2030, maankäytön toteuttamisohjelma, sivistysohjelma ja hyvinvointisuunnitelma. Valtuustopöytäkirjan 2025–2029 poliittiset linjaukset ohjasivat palveluverkkoselvitystä.

Palveluverkkotyön tavoitteena oli löytää 18 miljoonan euron säästöt käyttötaloudesta kuluvalle valtuustokauden, vuoden 2028 loppuun mennessä. Palveluverkkotyö vaiheistettiin siten, että ensivaiheessa laadittiin kolme erillisselvitystä: 1) erityisen tuen järjestäminen, 2) painotetun opetuksen, kielten opetuksen ja harrastustoiminnan järjestäminen sekä 3) 5–8-vuotiaiden opetuksen järjestäminen.

Erillisselvitysten jälkeen laadittiin vastuualuekohtaiset selvitykset. Erillisselvitykset sisällytettiin vastuualueselvityksiin, minkä jälkeen vastuualuekohtaiset selvitykset yhteensovitettiin koko toimialaa koskevaksi sivistys- ja kulttuuripalveluiden palveluverkkoselvitykseksi. Viranhaltijaesitys julkaistiin 21.1.2026. Tämän jälkeen palveluverkkokokonaisuutta on valmisteltu palveluverkon poliittisen ohjausryhmän johdolla. Lopullinen palveluverkkoesitys julkaistiin 13.5.2026. Tavoitteena on, että valtuusto päättää asiasta 8.6.2026.

Sivistys- ja kulttuuripalvelut on kaupungin suurin toimiala, ja toimialan palveluverkkoesitys on keskeinen toimenpide kaupunginvaltuuston edellyttämiin käyttötaloussäästöihin. Kaupungin väestökehitys on ollut keskeisin palveluverkkotoimenpiteitä määrittävä tekijä. Esityksissä on haluttu turvata ennen kaikkea laadukkaat ja kustannustehokkaat palvelut kaikille oululaisille.

Kaupungin vanhemmilla alueilla lasten määrän väheneminen vähentää varhaiskasvatus- ja koulupalvelujen tarvetta, kun taas uusilla lapsiperhevaltaisilla alueilla palvelujen tarve kasvaa. Palvelurakenteen muutosten lisäksi palveluverkkoselvitys sisältää toimintatapamuutoksia, kuten palveluiden kokoamista saman katon alle, monialaisen yhteistyön lisäämistä ja palveluiden digitalisaatiota.

Tämä palveluverkkoselvitys on osa jatkuvaa palveluverkkotarkastelua, jolla pyritään vastaamaan nopeasti muuttuvan toimintaympäristön tuottamiin haasteisiin. Seuraavan kerran toimialan palveluverkkoa tarkastellaan todennäköisesti vuonna 2029.

Toimintaympäristö

Toimintaympäristömme on nopeassa muutoksessa. Monet yllättävätkin tapahtumat ovat seuranneet toinen toistaan, ja globaali kehitys heijastuu vääjäämättä sekä kansalliseen että paikalliseen kehitykseen. Ympäristön kestävyys ja luonnon kantokyky, Euroopan turvallisuustilanne, arktisten alueiden merkitys, demokratiakehitys, talouden kriisiytyminen, demografian muutos, digivalta ja -vaikuttaminen, kyberturvallisuus ja tekoäly sekä hyvinvoinnin haasteet ovat globaalisti vaikuttavia ilmiöitä, jotka vaikuttavat jokaisen arkeemme.

Kuntatalous on heikentynyt merkittävästi, mutta vastuu palveluiden järjestämisestä on säilynyt ennallaan. Tämän rinnalla kuntaorganisaatiossa tarjottavien palveluiden määrä on lisääntynyt, kuten on käynyt TE-palveluiden kuntiin siirtymisen myötä. Koronatukien ja sote-uudistusten kertaluonteiset vaikutukset ovat päättyneet, ja tulot, erityisesti verotulot ja valtionosuudet, kasvavat hitaasti. Samanaikaisesti kustannuspaineet lisääntyvät palkankorotusten, inflaation ja investointitarpeiden vuoksi. Tämä rakenteellinen epätasapaino tulojen ja menojen välillä edellyttää kunnissa sopeutustoimia, tiukkaa menokuria ja uusia tapoja järjestää palvelut.

Suomalaisen yhteiskunnan kaupungistumiskehitys näyttää jatkuvan, huoltosuhde heikkenee ja monikulttuurisuus lisääntyy. Demografian muutos, jossa syntyneet ikäluokat pienenevät, pakottaa kaikki kunnat tarkastelemaan palveluitaan ja palveluverkkojaan. Työvoimatarpeisiin on tärkeää vastata myös koulutetun ja osaavan maahanmuuton kautta. Globaalissa epävarmuudessa ja kriisien keskeltä maahanmuuton ja kotoutumisen kysymykset nousevat keskiöön. Kaikissa väestöryhmissä kokemus osallisuudesta ja kiinnittyminen yhteisöön korostuvat entisestään. Jokainen tarvitsee yhteisöllisyyden kokemuksia ja tulevaisuuden toivoa.

Hyvinvointinäkökulmasta oululaisten sairastavuus on korkeammalla tasolla kuin maamme muissa suurissa kaupungeissa, ja hyvinvointialueella raskaampien palveluiden käyttö kasvaa edelleen. Mielen-terveyden, liikkumattomuuden ja yksinäisyyden ongelmat ovat lisääntyneet merkittävästi. Onnellisuuden kokemus ja tyytyväisyys elämään on laskenut kaikissa ikäluokissa. Huomattavaa on, että koettu hyvinvointi on aiempaa polarisoituneempaa. Pääosa oululaisista voi hyvin, mutta hyvinvoinnin haasteet kasautuvat usein samoille henkilöille ja perheille. Lisäksi on muistettava, että lasten ja nuorten hyvinvointihaasteet heijastelevat usein perheiden haasteita.

Oulun kaupungin väkiluvun ennustetaan lähivuosina kasvavan edelleen, vaikka oululaisten 0–6-vuotiaiden lasten määrä jatkaa laskuaan. Syntyvä ikäluokka on pienentynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana yli 25 prosenttia, ja perusopetusikäisten ennakoidaan vähenevän noin 3 800 oppilaalla vuoteen 2034 mennessä. Muutos jakaantuu hyvin epätasaisesti Oulun kaupungin suuralueille. Perusopetusikäisten lasten määrän muutos vaikuttaa suoraan alentavasti myös peruspalveluiden valtionosuuksiin. Valtionosuudet ovat merkittävä osa kaupungin tulopohjaa.

Oulussa on noin 8 600 nuorta 16–18-vuotiaiden ikäluokassa, ja kasvu on ollut viime vuosina noin 2,5 prosenttia vuosittain. Ikäluokan kasvu jatkuu lähivuosina. 19–24-vuotiaita on noin 22 100, ja kasvu on ollut noin 2 prosenttia vuodessa, mikä myös jatkuu tulevana vuosina. Yli 65-vuotiaita on noin 38 000 ja heidän määränsä on kasvanut noin 2,5 prosenttia vuosittain. Yli 75-vuotiaita on noin 17 600, ja kasvu on ollut noin 5,3 prosenttia vuodessa. Ennusteen mukaan vuoden 2029 lopussa yli 75-vuotiaita oululaisia on noin 21 600. Suurten ikäluokkien vanheneminen lisää merkittävästi

ikäihmisten palvelutarvetta ja heikentää taloudellista huoltosuhdetta. Työvoiman ulkopuolella on noin puolet oululaisista. Vieraskielisten osuus väestöstä on noin 6,5 prosenttia, ja suuri osa kaupungin väkiluvun kasvusta tulee maahanmuutosta.

Oulun kaupungin vahvuus ja perusta ovat laadukkaat ja vaikuttavat peruspalvelut. Menestystekijämme on nuori, osaava ja korkealle koulutettu väestö. Yliopisto- ja koulukaupunkina Oulun kaupungin tulee vahvistaa pitovoimaansa erityisesti osaavan ja koulutetun työvoiman osalta. Monialaisella yhteistyöllä luomme toimivia arjen ratkaisuja ja sujuvan elämän edellytyksiä.

Palveluverkkoprosessi

Koko toimialaa koskeva palveluverkkoselvitys käynnistyi kaupunginhallituksen (27.5.2024 §116) ja sivistys- ja kulttuurijohtaja Mika Penttilän työryhmäasetusten (§114/2024; §36/2025; §88/2025) mukaisesti. Valtuustosopimuksen 2025–2029 poliittiset linjaukset ovat ohjanneet palveluverkkoselvityksen valmistelutyötä. Lähtökohtana ovat olleet kaupunginvaltuuston palveluverkkotyölle asettamat käyttötaloussäästötavoitteet.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden palveluverkkoselvitys on valmisteltu eri toimialojen osallistuminen varmistaa ja valmisteluvaiheiden keskinäinen yhteensovittaminen on tehty systemaattisesti. Palveluverkkotyöryhmä on huolehtinut prosessin rakenteiden, aikataulujen, laadintaperiaatteiden ja etenemistä tukevien työvaiheiden yhtenäisyydestä.

Sivistys- ja kulttuuripalvelujen sisäisen valmistelutyön rinnalla yhteydenpito päätöksentekijöihin on ollut jatkuvaa ja vuorovaikutteista. Lautakunnille ja valtuustoryhmille on annettu säännöllisiä tilannekatsauksia, ja valmistelusta on käyty avointa keskustelua eri vaiheissa ennen luonnosten ja esitysten valmistumista. Päätöksentekijöille on tarjottu mahdollisuus esittää tarkentavia kysymyksiä ja ohjaavia huomioita, jotka on otettu huomioon työn jatkovaiheissa.

Palveluverkkotyöhön keskittyneitä valtuustoseminaareja järjestettiin kaksi kevään aikana. Palveluverkon poliittinen ohjausryhmä on kokoontunut kevään aikana säännöllisesti, ja se on linjauksillaan johtanut tehtyä viranhaltijavalmistelua.

Palveluverkkotyötä on tehty yhteistoimintalain mukaisella tavalla. Lain tarkoituksena on edistää työnantajan ja henkilöstön välistä vuorovaikutuksellista yhteistoimintaa. Yhteistoiminnan tavoitteena on käsitellä muutosten, kuten organisaatiomuutosten ja toimintojen uudelleenjärjestelyjen, vaikutuksia henkilöstöön. Yhteistoimintamenettelyssä pyritään huomioimaan henkilöstövaikutukset mahdollisimman hyvin ja varmistamaan muutosten oikeudenmukainen toteutus. Yhteistoiminta jatkuu valmisteluvaiheen jälkeen palveluverkkopäätöksen toimeenpanon yhteydessä ja sen jälkeen.

Vastuualuekohtaiset organisaatiota ja henkilöstöä koskevat vaikutusten arvioinnit on toteutettu monialaisena asiantuntijatyönä, jossa pääluottamusdustajat ovat olleet mukana. Sivistys- ja kulttuuripalvelujen henkilöstötoimikunta on ollut mukana palveluverkkoesityksen laadinnassa erityisesti henkilöstövaikutusten näkökulmasta. Henkilöstölle on järjestetty erillisiä henkilöstötilaisuuksia vastualueittain. Tämän lisäksi varhaiskasvatuksessa, kirjastopalveluissa ja nuorisopalveluissa

toteutettiin henkilöstökysely, minkä tavoitteena oli kartoittaa mahdollisen muutostilanteen vaikutuksia henkilöstöön.

Kuntalaisille on järjestetty kuntalain mukaisia kuntalaistilaisuuksia, joiden tarkoituksena on edistää kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia tarjoamalla avoin foorumi tiedonvälitykselle, vuoropuhelulle ja näkemysten vaihdolle kunnan viranhaltijoiden ja kuntalaisten välillä. Tämän lisäksi kuntalaisille on tarjottu mahdollisuuksia tutustua palveluverkkotyöhön ja keskustella keskeisten viranhaltijoiden kanssa palveluverkon pop up -tilaisuuksissa.

Toteutetulla kuntalaiskyselyllä tavoiteltiin kuntalaisten näkemyksiä ja mielipiteitä siitä, miten Oulun kaupungin palvelut tulisi tulevaisuudessa järjestää. Palveluverkon verkkosivut ovat palvelleet laajasti kuntalaisia. Kuntalaisilla ja muilla tahoilla oli mahdollisuus jättää kannanottoja palveluverkkoon liitetyen. Saatuja tietoja hyödynnettiin siten kuin se oli tarkoituksenmukaista osana palveluverkon vaikutusten arviointityötä.

Vaikutusten arviointi on ollut tärkeä osa palveluverkkotyötä. Vaikutusten arvioinnit toteutettiin moninäkökulmaisissa asiantuntijaryhmissä kaikkien palveluverkkotyöhön liitettyjen vastuu- ja palvelualueiden osalta erikseen. Arviointityössä hyödynnettiin palveluverkkotyön aikana ja ennen sitä kerättyä tietoa kuntalaisilta, lapsilta, nuorilta ja henkilöstöltä.

Yhteisötilatoimijoille ja käyttäjille tehtiin kysely, jonka tuloksia hyödynnettiin vaikutusten arvioinnissa. Nuorisopalveluverkon osalta nuorisotiloilla toimiville nuorille tehtiin kysely, mistä saatua tietoa hyödynnettiin nuorisopalvelujen palveluverkkoesitysten vaikutusten arvioinnissa.

Lasten ja nuorten osallistamisessa hyödynnettiin viime vuosina kerättyä laajaa aineistoa, missä lapset ja nuoret kertovat näkemyksiään mahdollisesta koulupaikan muuttumisesta. Varhaiskasvatusta koskeva tieto tuotettiin viranhaltijatyönä ja sitä hyödynnettiin yhtenä osana arviointityötä.

Kokonaisuutena valmisteluprosessi rakentui siten, että sen eri vaiheet tukivat toisiaan: koordinoitu johtaminen varmisteti etenemisen johdonmukaisuuden, vahva tietopohja loi edellytykset perusteluille esityksille, ja jatkuva vuorovaikutus päätöksentekijöiden kanssa vahvisti avoimuutta sekä mahdollisti sujuvan siirtymisen valmistelusta päätöksentekoon.

Palveluverkkoselvitystä ohjaavat linjaukset

Oulun kaupunginvaltuuston hyväksymät palvelulinjaukset (kv 4.4.2022 § 37) ja valtuustosopimus 2025–2029 muodostavat lähtökohdan sivistys- ja kulttuuripalvelujen palveluverkkoselvitykselle. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden palveluverkkoselvityksen tavoitteena on, että Oulussa on vaikuttava, tehokas ja saavutettava palveluverkko, jossa toteutuu palvelujen integraatio. Tämä tarkoittaa, että oululainen saa mahdollisimman laajasti tarvitsemiaan palveluja saman katon alta, helposti saavutettavissa paikoissa.

Palveluverkon näkökulmasta palveluintegraatiolla edistetään tilaratkaisujen ohella sivistys- ja kulttuuripalvelujen sisäisen yhteistyön kehittämistä, vahvistetaan monialaisten ratkaisujen toteutumista palvelurajat ylittävänä palveluna sekä tilojen monipuolista ja tehokkaampaa käyttöä. Näin

palveluverkon palvelulinjauksissa esitelty monitoimitalokonsepti jäsentyy palveluverkkotyössä osaksi laajempaa palvelujen yhteensovittamisen logiikkaa.

Monitoimitalokonseptissa ei ole kyse vain tilaratkaisusta, vaan tavasta organisoida palveluja uudeen suhteessa käyttäjiin, henkilöstöön ja saavutettavuuteen. Osaa palveluista voidaan tarkastella tuotettavaksi myös perinteisten palvelutilojen ulkopuolella, hyödyntäen ympäristöjä, joissa ihmiset liikkuvat päivittäisessä arjessaan. Palveluverkko suhteutetaan toimintaympäristön muutoksiin, kuten väestömuutoksiin, lainsäädännöllisiin muutoksiin, palvelutarpeiden ja järjestämisen ennakointiin, rahoitus- ja kustannusmuutoksiin sekä peruskorjaus- ja uudisrakennustarpeisiin.

Palveluverkon kehittämisen tavoitteena on luopua vähäkäyttöisistä ja peruskorjaustarpeessa olevista tiloista sekä koota palveluja laajempiin, yhteiskäyttöä tukeviin kokonaisuuksiin saavutettavuus huomioiden. Palveluverkon kehittämisessä huomioidaan alueiden erilaiset tarpeet. Keskeistä kehittämisessä on palvelujen laadun ja vaikuttavuuden turvaaminen.

Vuoden 2018 palveluverkkopäätöksessä (kv 18.6.2018 §61) ns. "kuntalaisten olohuone" määriteltiin osaksi palvelukeskittymiä avoimina ja monikäyttöisinä tiloina, joissa kaupungin rooli on ensisijaisesti mahdollistava. Tässä selvityksessä olohuonekonseptia tarkastellaan osana muuttuvaa palvelurakennetta. Palveluverkon kehittämisessä painopiste siirtyy kohti avoimempia ja matalan kynnyksen toimintamalleja. Yhteisötiloja kehitetään kohtaamispaikkoina, jotka kokoavat eri ikäisiä ja taustaisia asukkaita ja tukevat arjen osallisuutta, vuorovaikutusta ja omaehtoista toimintaa. Samalla toimintaa laajennetaan irti kapeista, yksittäisiin käyttäjäryhmiin kiinnittyneistä tulkinnoista kohti koko alueen asukkaille avointa käyttöä.

Yhteisötilojen roolia vahvistetaan osana laajempaa palvelurakennetta siten, että niihin kytkeytyy luontevasti neuvontaa, oppimista, kulttuuria, hyvinvoinnin edistämistä ja muuta arjen toimintaa. Tilojen käyttöä kehitetään siten, että ne mahdollistavat eri toimijoiden yhteisen käytön ja jatkuvan, matalan kynnyksen toiminnan yksittäisten tapahtumien sijaan. Palvelujen integraatiota toteutetaan yhteisötoiminnan sekä kirjasto- ja nuorisopalvelujen yhteistyönä.

Yleisesti palveluverkkotyön keskeinen tavoite on vahvistaa palvelujen yhteensovittamista ja tukea vastuu- ja palvelualueiden välistä yhteistyötä. Kohtaamispaikkatoiminta on tässä yksi keskeinen väline, mutta palvelujen integraatiota edistetään myös laajemmin eri toimintaympäristöissä, kuten kouluissa ja varhaiskasvatuksessa. Kaupungin tehtävänä on selkeyttää yhteisötilojen roolia, varmistaa niiden saavutettavuus ja tukea monialaista käyttöä sekä yhteistä toimintaa. Kohtaamispaikkatoiminnan yhteyteen voidaan liittää myös kotoutumiseen ja maahanmuuttoon liittyviä palveluja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tämä tukee palvelujen saavutettavuutta sekä arjen neuvontaa ja eri taustoista tulevien ihmisten kohtaamista.

Digitaaliset palvelut näyttäytyvät palveluverkkotyössä osana laajempaa toimintatapamuutosta, jossa palveluja kehitetään yhä enemmän ajasta ja paikasta riippumattomiksi. Ne voivat tukea palvelujen saavutettavuutta ja monipuolistaa palvelutarjontaa erityisesti tilanteissa, joissa fyysistä palveluverkkoa tiivistetään.

Joukkoliikenteen sekä sivistys- ja kulttuuripalvelujen yhteistyö palveluverkkoratkaisujen suunnittelussa tukee palvelujen sijoittamista joukkoliikenteen solmukohtiin. Samalla huomioidaan ekologiset ratkaisut sekä aktiivisen ja liikkuvan elämäntavan edistäminen osana arjen palveluympäristöjä.

Palveluverkkotarkastelussa huomioidaan myös ekologiset ratkaisuvaihtoehdot osana muita näkökulmia, kuten aktiivisen ja liikkuvan elämäntavan edistäminen. Minkään koulun kentän kunnossapitoa ei esitetyissä palveluverkkopäätöksissä lopeteta.

Palveluverkkoesitykset

Tässä luvussa esitellään yksiköt, joiden toiminta esitetään lakkautettavaksi, sekä yksiköitä, joiden osalta esitetään toiminnan uudelleenjärjestämistä ja kehittämistä siten, että tiloissa edistetään palvelujen integraatiota ja kohtaamispaikkatoimintaa. Esitykset on koottu alla oleviin taulukoihin.

Pohjoinen alue

Haukiputaan suuralue

Varhaiskasvatus

Yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Aseman päiväkoti lakkaa 8/2032	Lasten määrän väheneminen. Aseman koulun vapauduttua tilat muutetaan varhaiskasvatukseen käyttöön. Säästyään Aseman päiväkodin peruskorjaukselta.	204 000 €	4,0 M€
Pikkutuulen päiväkoti lakkaa 2034	Ulkoa vuokrattu tilaelementti. Tilasta luopuminen, mikäli lapset mahtuvat suuralueen muihin päiväkoteihin. Vuokrasopimus loppuu vuonna 2034.	621 000 €	

Perusopetus

Yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Aseman koulu, jää 1.–2. lk. 8/2031	Aseman 1.–2.-luokkalaiset jäävät Asemalle. Koulun oppilasmäärä vähenee, tilankäytön tehostaminen: koulun muuttaminen varhaiskasvatukseen käyttöön.	226 000 €	5,3 M€
Martinniemen koulu, jää 1.–2. luokat, 8/2032	Martinniemen 1.–2.-luokkalaiset jäävät päiväkodin tiloihin, koulun perusparannukselta välttyminen, nykyisessä koulurakennuksessa kaksinkertainen määrä tilaa oppilasmäärään nähden.	521 000 €	9,7 M€

Kulttuuripalvelut (kirjasto ja museo)

Yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Aseman kirjasto lakkaa 8/2031	Avoinna yhden päivän viikossa, kirjasto toimii muina aikoina koulun käytössä. Matka Haukiputaan kirjastolle 3,8 km. Henkilöstöä vapautuu muihin yksiköihin.		
Martinniemen kirjasto lakkaa 8/2032	Esitetty lakkautuvaksi samaan aikaan kuin peruskoulu. Kirjastopalvelut hoidetaan Haukiputaan kirjastosta (5,5 km). Kirjastopalvelutoiminnan lisääminen alueelle. Jos Haukiputaan kirjasto siirtyy Jatuliin, matka pidentyy noin 900 m. Henkilöstöä vapautuu muihin yksiköihin.		

Kehitettävä konsepti	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Haukiputaan kirjasto	Luovutaan ulkoa vuokratusta tilasta, Haukiputaan kirjasto siirtyy osaksi Jatulin vesiuurheilukeskuksen perusparannuksen yhteydessä rakentuvaa monipalvelukeskusta.		

Lukiokoulutus ja vapaa sivistystyö

Kehitettävä konsepti	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Teatterikuoppa, muutosaluarvio 2030	Luovutaan ulkoa vuokratusta Teatterikuopan tilasta, kun Jatuli peruskorjataan.	120 000 €	

Yhteisötoiminta

Kehitettävä konsepti	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Haukiputaan yhteisötila, arvio 2030	Haukiputaan yhteisötila siirtyy Jatulin vesiliikuntakeskuksen yhteyteen muodostuvaan monipalvelukeskukseen Jatulin peruskorjauksen jälkeen.	9000 €	

Jatuli

Yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Jatuli	Jatulin kiinteistö on välittömän peruskorjauksen tarpeessa. Uimahallin peruskorjaus mahdollistuu 2029. Muiden tilojen osalta kiinteistön peruskorjauksen aikataulu ja laajuus tarkentuu. Alueen kuntalaistoiminnot (nuoriso-, kirjasto-, yhteisö- ja liikuntapalvelut, vapaa sivistystyö (Teatterikuoppa), keskitetään Jatuliin.		

Kellon suuralue

Kellon suuralueelle ei ole palveluverkkoesityksiä.

Kaijonharjun suuralue

Perusopetus

Yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Pöllönkankaan koulun Kuisjärven yksikkö lakkaa 8/2031	Oppilasmäärän väheneminen, oppilaat mahduttavat alueen muihin kouluihin (Kaijonharjun suuralue).	442 000 €	8,5 M€
Ritaharjun koulun tilaelementeistä luopuminen 8/2026 ja 8/2028	Oppilasmäärän väheneminen, ulkoa vuokratut tilaelementit, joiden vuokrasopimukset päättyvät.	586 000 €	

Pateniemen suuralue

Kulttuuripalvelut (kirjasto)

Yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Pateniemen kirjasto lakkaa 2030	Kirjastopalvelut hoidetaan Ritaharjun (3 km) ja Rajakylän (3 km) kirjastoista. Kirjastopalvelutoiminnan lisääminen alueelle. Henkilöstöä vapautuu muihin yksiköihin.		

Liikuntapalvelut

Yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Pateniemen uimaranta lakkaa virallisena uimaranatana ennen uimakautta 2027	Laaja uimarantojen verkosto, kohde vaatii ruoppauksen. Pateniemenrannassa tulee olla mahdollisuus meressä uimiseen.	6000 €	300 000 €

Yhteisötoiminta

Kehitettävä konsepti	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Pateniemen rauhanyhdistykseltä vuokrattu tila	Alueen yhteisötoimintaa keskitetään Pateniemen koulun Herukan nuorisotilalle. Alueelta vuokrataan muita tiloja tarpeen mukaan. Toiminnan muutos vuoden 2026 aikana.	30 000 €	

Keskinen alue

Höyhtyän suuralue

Varhaiskasvatus

Yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Otokylän päiväkoti lakkaa viimeistään vuonna 2029	Lasten määrän väheneminen.	345 000 €	2,1 M€
Mäntylä-Snellmanin päiväkodin Mäntylä-talosta luovutaan viimeistään vuonna 2029	Mäntylä-Snellmanin päiväkodin Mäntylä-talosta luopuminen, kun esiopetus on mahdollista siirtää Mäntylä-Snellmanin päiväkotiin tai Lintulammen koululle.	572 000 €	6,8 M€

Lukiokoulutus ja vapaa sivistystyö

Yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Höyhtyän ostoskeskuksen yhteydessä sijaitsevasta Oulu-opiston tilasta luovutaan 8/2026	Ulkoa vuokratusta tilasta luopuminen, toiminta siirtyy Merikosken koulun pihalla sijaitsevaan erilliseen C-rakennukseen avattavaan yhteisötaloon.	25 000 €	

Keskustan suuralue

Varhaiskasvatus

Yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Vihreän talon toiminta lakkaa 5/2027	Vihreän talon tilasta luovutaan 5/2027. Keskustan alueen avoimen varhaiskasvatuksen jatkamista selvitetään kevään 2027 aikana.	168 000 €	10,9 M€
Pikku-likan päiväkodin korvaavat tilat, arvio 2030	Pikku-likan päiväkodin uusien tilojen vaihtoehtoja selvitetään.	145 000 €	6,0 M€

Perusopetus

Yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Tiernan koulun Heinätorin korvaavat tilat	Tiernan koulun Heinätorin yksikön kaikki sen hetkiset oppilaat ja henkilöstö siirtyvät Merituulen yksikön Ankkurin tiloihin tilojen valmistuttua, kun he sinne mahtuvat. Siirtyvän yksikön toiminta pysyy osana Tiernan koulua	200 000 €	1,3 M€
Tiernan sairaalakoulu, Tuiranpuiston toimipiste lakkaa, arvio 8/2027	Vuokrakiinteistö, uuden lastensairaalan yhteyteen tulee uudet tilat.	136 000 €	

Ankkuri on Tuiran koulun Merituulen yksikkö, sijaitsee Toppilassa Merituulen koulun pihassa.

Liikuntapalvelut

Yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Raatin uimahalli lakkaa. Uimahallitilat muutetaan sisäliikuntatiloiksi, kun Jättilin peruskorjaus on valmis tai tilojen tekninen kunto sen sallii, arvio 2032	Heikko tekninen kunto, sisäliikuntatilojen tarve keskustan alueella, allaskapasiteetin riittävyys huomioitu uuden vesiliikuntakeskuksen yhteydessä (Raksilan vesiliikuntakeskuksen hankesuunnitelma). Henkilöstöä vapautuu muihin yksiköihin.	670 000 €	n. 5 M€

Koskelan suuralue

Varhaiskasvatus

Yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Taskilan päiväkotitilat lakkaa viimeistään 2029	Taskilan päiväkodista luovutaan, kun Simpsin päiväkodin peruskorjaus on valmis.	362 000 €	12,9 M€

Perusopetus

Yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Oulun normaalikoulun Koskelan yksikkö lakkaa 8/2028	Oulun normaalikoulun Koskelan yksiköstä luovutaan 8/2028, Paulaharjun koulu siirtyy Normaalikoulun käyttöön samasta ajankohdasta lukien.	1 760 000 €	13,3 M€

Nuorisopalvelut

Kehitettävä konsepti	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Toppilan nuorisotila, 2026	Varhaiskasvatuksen tilantarve. Kehitetään Toppilan nuorisotilaa osana Ankkurin kohtaamispaikkatoimintaa.		

Kulttuuripalvelut (kirjasto ja museo)

Yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Koskelan kirjasto lakkaa 2026	Koskelan kirjasto lakkautetaan vuoden 2026 aikana. Alueen kirjastopalveluja kehitetään osana rakentuvan Tuiran koulun Meri-Toppilan Ankkurin yksikön kohtaamispaikkatoimintaa.	19 000 €	

Oulunsuun suuralue

Nuorisopalvelut

Kehitettävä konsepti	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Kastellin nuorisotila, 2027	Kastellin nuorisotila jatkaa toimintaa. Alueen kohtaamispaikkatoimintaa kehitetään yhteistyössä kirjaston ja yhteisötoiminnan kanssa.		

Kulttuuripalvelut (kirjasto ja museo)

Kehitettävä konsepti	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Kastellin kirjasto, 2027	Kastellin kirjasto jatkaa toimintaa Kastellissa. Alueen kohtaamispaikkatoimintaa kehitetään yhteistyössä kirjaston ja yhteisötoiminnan kanssa.		

Liikuntapalvelut

Yksikkö	Perustelut	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Värtön liikuntahalli lakkaa viimeistään 2029	Heikko tekninen kunto.	197 000 €	11,1 M€

Puolivälinkankaan suuralue

Varhaiskasvatus

Yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Syynimaan päiväkotilakkaa viimeistään 2028	Kiinteistö peruskorjauksen tarpeessa, lapsimäärän vähentyminen.	550 000 €	2,3 M€

Yhteisötoiminta

Yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Artturin yhteisötila lakkaa vuoden 2027 loppuun.	Ulkoa vuokratusta tilasta luopuminen.	15 000 €	

Tuiran suuralue

Varhaiskasvatus

Yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Kalliolan päiväkotilakkaa 2029	Tilankäytön tehostaminen, lapset mahtuvat uuteen Merikosken päiväkotiin.	189 000 €	1,9 M€

Yhteisötoiminta

Kehitettävä konsepti	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Tuiran yhteisötila, 2026	Siirtyy Merikosken uuteen yhteisötaloon.	27 500 €	

Itäinen alue

Jäälin suuralue

Liikuntapalvelut

Yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Jäälin majan uimaranta lakkaa kaupungin virallisena uimarantana 2026	Toiminnan kehittäminen Kiimingin-Jäälin vesienhoitoyhdistys ry:n kanssa.	6000 €	

Kiimingin suuralue

Perusopetus

Yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Kontion koulu, Huttukylän yksikkö	Huttukylän yksiköstä luovutaan seuraavan lukuvuoden alusta, kun edellisvuoden oppilasmäärä (laskentapäivä 20.9.) on alle 40 oppilasta tai kun Huttukylän koulun kiinteistöön tulee peruskorjaustarve.	457 000 €	2,2 M€

Korvensuoran suuralue

Korvensuoran suuralueelle ei ole palveluverkkoesityksiä.

Myllyojan suuralue

Myllyojan suuralueelle ei ole palveluverkkoesityksiä.

Hiukkavaaran suuralue

Nuorisopalvelut

Kehitettävä konsepti	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Hiukkavaaran nuorisotila, 2027	Hiukkavaaran nuorisotila jatkaa toimintaa. Alueen kohtaamispaikkatoimintaa kehitetään yhteistyössä kirjaston ja yhteisötoiminnan kanssa.		

Kulttuuripalvelut (kirjasto ja museo)

Kehitettävä konsepti	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Hiukkavaaran kirjasto, 2027	Hiukkavaaran kirjasto jatkaa toimintaansa Hiukkavaarassa. Alueen kohtaamispaikkatoimintaa kehitetään yhteistyössä kirjaston ja yhteisötoiminnan kanssa.		

Yli-lin suuralue

Kulttuuripalvelut (kirjasto ja museo)

Kehitettävä konsepti	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Yli-lin kirjasto	Kirjaston siirtyminen Yli-lin koulun tiloihin.	66 000 €/v	

Ylikiimingin suuralue

Varhaiskasvatus

Yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötalous-säästö/v	Investointisäästö
Pikku-Vesaisen päiväkotilakkaa 2028 mennessä	Lasten määrän väheneminen, kiinteistön kunto huono. Lapsille varhaiskasvatuspaikka alueelta.	57 000 €	0,9 M€

Perusopetus

Yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötalous-säästö/v	Investointisäästö
Ylikiimingin koulu ja Ylikiimingin koulun Vesalan yksikkö, muutos aikaisintaan 8/2027	Ylikiimingin alueen vuosiluokat 1.–4. sijoituvat Vesalaan, 5–9. luokat Ylikiimingin koululle. Ylikiimingin koulun kehittäminen monitoimitalona (kirjasto ja nuorisopalvelut).	Ratkaisu lisää käyttötalousmenoja 40 000 €/v	Ratkaisu lisää investointimenoja 200 000 €

Liikuntapalvelut

Kehitettävä konsepti	Perustelut / Toimenpide	Käyttötalous-säästö/v	Investointisäästö
Ylikiimingin kuntosali	Kuntosali toimii tällä hetkellä epätarkoituksenmukaisissa tiloissa. Kuntosalin sijainti Ylikiimingissä tarkentuu kevään aikana.		

Kulttuuripalvelut (kirjasto ja museo)

Kehitettävä konsepti	Perustelut / Toimenpide	Käyttötalous-säästö/v	Investointisäästö
Ylikiimingin kirjasto	Kirjaston siirtyminen Ylikiimingin koulun tiloihin. Ylikiimingin koulun kehittäminen monitoimitalona (kirjasto ja nuorisopalvelut).		

Eteläinen alue

Kaakkurin suuralue

Varhaiskasvatus

Yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Sarasuon päiväkodin Keihäänkärjentien yksikkö lakkaa 2027	Kaakkurin alueen lapsimäärän väheneminen, ulkoa vuokrattu tila.	233 000 €	
Piilikujan ryhmäperhepäiväkoti lakkaa viimeistään vuonna 2028	Yhden ryhmän yksikkö, kiinteistö peruskorjauksen tarpeessa.	166 000 €	0,5 M€

Perusopetus

Yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Oulunlahden koulu (1.–2. luokat jäävät Santerinkujan yksikköön), 2034 mennessä	Kaakkurin alueen oppilasmäärän lasku, perusparannukselta välttyminen.	1 034 000 €	7,2 M€
Oulunlahden Sarasuon yksikkö lakkaa 8/2030	Kaakkurin alueen oppilasmäärän lasku, perusparannukselta välttyminen.	392 000 €	5,2 M€
Metsokankaan koulun Korpimetso-rakennuksesta luovutaan 8/2032	Oppilasmäärän väheneminen, tilaelementti. Vuokrakiinteistö.	770 000 €	

Liikuntapalvelut

Yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Oulunlahden uimaranta virallisena uimarantana lakkaa ennen uimakautta 2027	Laaja uimarantojen verkosto, kohde vaatii ruoppauksen.	6000 €	300 000 €

Kaukovainion suuralue

Kaukovainion suuralueelle ei kohdistu palveluverkkomuutoksia.

Maikkulan suuralue

Perusopetus

Yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Knuutilankankaan koulu lakkaa viimeistään 2032, mikäli oppilaat mahtuvat Kastellin ja Maikkulan kouluihin	Oppilasmäärän väheneminen, koulun muuttaminen varhaiskasvatuksen käyttöön, usean päiväkotiyksikön peruskorjauksen välttäminen.	400 000 €	Maikkulan hanke-suunnitelma (arvio n. 5,0 M€)

Nuorisopalvelut

Kehitettävä konsepti	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Maikkulan nuorisotila, 2030	Ulkoa vuokrattu tila, toiminnan siirtäminen kaupungin omiin, toimintaan soveltuviin tiloihin vuoteen 2030 mennessä.	133 000 €	

Kulttuuripalvelut (kirjasto ja museo)

Kehitettävä konsepti	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Maikkulan kirjasto, 2030	Ulkoa vuokrattu tila, siirtyminen kaupungin omiin tiloihin.	126 000 €	

Oulunsalon suuralue

Perusopetus

Yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Oulunsalon kirkonkylän koulu, arvioitu toteutusaikataulu 2030	Oulunsalon kirkonkylän koulun tontille rakennetaan uudisrakennus 1.–6. luokkien käyttöön sekä Saloilan päiväkodin tarpeisiin.		

Kulttuuripalvelut (kirjasto ja museo)

Kehitettävä yksikkö	Perustelut / Toimenpide	Käyttötaloussäästö/v	Investointisäästö
Oulunsalon kotiseutumuseo, 2026	Toiminta jatkuu ja siirtyy sopimuksella Kotiseutuyhdistyksen hoidettavaksi.		

Edellä yksilöityjen palveluverkkoesitysten lisäksi palveluverkkotyön poliittinen ohjausryhmä esittää linjattavaksi seuraavaa:

- Säästötavoitteiden seurauksena keskimääräinen ryhmä koko ei saa kasvaa, oppimisen tukeen käytettävät resurssit säilyvät vähintään nykyisellä tasolla ja henkilöstön määrä suhteutettuna oppilaiden määrään tai materiaaleihin käytettävä summa oppilasta kohden ei saa pienentyä.
- Kirjasto- ja nuorisopalveluissa säästöjä ei haeta aineistosta tai toiminnan laadusta. Henkilöstöä tulee olla riittävästi.
- Minkään koulun kentän kunnossapitoa ei palveluverkkopäätöksessä lopeteta

Palveluverkkoselvityksen kustannukset

Käyttötalousmenot

Palveluverkkoselvityksissä on tarkasteltu mahdollisten yksiköistä ja liikuntapaikoista luopumisten talousvaikutuksia. Kustannusvaikutusten tarkastelussa on huomioitu tilavuokrien, henkilöstömenojen ja palveluiden ostojen kustannukset. Esitetyt kustannukset perustuvat todellisiin kirjanpidon toteutumisiin sekä selvityksissä esitettyihin toiminnallisiin muutoksiin. Kustannukset on esitetty nettovaikutuksena eli laskelmissa on huomioitu myös mahdolliset käyttötalousmenoja lisäävät tekijät sekä muut kertaluonteiset erät.

Käyttötalousmenoja kasvattavat mm. palveluiden toteutukseen tarvittavat henkilöstön lisäykset ja tilojen muutostyöt sekä lisääntyvät oppilaskuljetukset.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden palveluverkkoselvityksen kustannusvaikutuksen tarkastelussa on huomioitu koko toimialan kustannuksiin vaikuttavat tekijät, joita ovat mm. monitoimitalojen ja yhteiskäyttötilojen vastuualueiden kesken jaettavat käyttötalousmenot. Kustannustarkastelu on tehty koko toimialaa koskevana.

Tilavuokrat	6 100 000 €
Henkilöstömenot	5 600 000 €
Palveluiden ostot	1 200 000 €

Taulukko 1. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden toimialan vuosittaiset käyttötalouden säästöt

Vältettävät investoinnit ja muut merkittävät kertaluonteiset erät

Palveluverkkoratkaisulla vältetään seuraavat perusparannusinvestoinnit ja niihin liittyvät käyttötalousirtainhankinnat. Lisäksi perusparannusinvestoinnit kasvattavat tilavuokria, joiden laskennallinen vaikutus on esitetty alla (käytetty laskennallista 6 prosentin osuutta). Investointien lisäksi ratkaisuilla vältetään uimarantojen ruoppauskulut.

Perusparannusinvestoinnit ja muut kertaluonteiset erät €	
Uimarantojen ruoppaus	600 000 €
Investointi (sis. Irtainhankinnat)	99 300 000 €
Säästyvät investointien tilavuokramenot	5 500 000 €

Taulukko 2. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden toimialan investointien ja muiden kertaluonteisten erien säästöt.

Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arviointityössä on noudatettu vaikutusten arviointiprosessiin keskeisesti kuuluvaa eri tahojen osallistamista ja heidän näkemystensä kuulemistä. Tämä on tehty vaikutusten arviointiprosessikokonaisuuden näkökulmasta tarkoituksenmukaisella tavalla. Tämä tarkoittaa esimerkiksi varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja nuorisopalvelujen osalta lasten ja nuorten näkemysten huomiointia osana arviointityötä.

Kuntalaisten osallistamiseksi toteutettiin kuntalaiskysely, missä kuntalaiset saivat kertoa mielipiteitään ja näkemyksiään esitetystä palveluverkkokokonaisuudesta. Yhtenä kuntalaiskyselyn tavoitteena oli havainnollistaa, kuinka vaativa ja moniulotteinen toimintaympäristö palveluverkkotyön taustalla on ja saada selville, miten sivistys- ja kulttuuripalvelujen palvelujen tulisi tulevaisuudessa toteutua.

Kuntalaiskyselyn rinnalla yhteisötilatoiminta toteutettiin oman kyselyn, jonka kohderyhmänä olivat yhteisötilakävijät, yhteisötilatoimijat ja kuntalaiskävijät. Kuntalaisten osallisuuden vahvistamiseksi järjestettiin myös palveluverkon pop up -tilaisuuksia, joiden tarkoituksena oli kertoa kuntalaisille meillä olevasta palveluverkkotyöstä ja mahdollistaa kuntalaisille viranhaltijoiden tapaaminen asiassa. Näiden lisäksi kuntalaisilla on ollut mahdollisuus osallistua palveluverkkotyön valmisteluun jättämällä kirjallinen kannanotto palveluverkkoesityksestä.

Tehdyt vastuu- ja palvelualuekohtaiset vaikutusten arvioinnit osoittavat, että palveluverkkotyöhön liittyvät vaikutukset muodostavat toisiinsa kytkeytyvän kokonaisuuden, joka heijastuu kuntalaisten arkeen, henkilöstön toimintaedellytyksiin ja kaupungin taloudelliseen kantokykyyn. Sivistys- ja kulttuuripalvelujen palveluverkko rakentuu pitkälti kouluverkon pohjalle. Koulut näyttäytyvät alueilla paitsi opetuksen myös muiden palvelujen, yhteisöllisen toiminnan ja arjen kohtaamisten keskeisinä solmukohtina. Arvioinneissa ja kuntalaisten näkemyksissä koulujen merkitys alueiden elinvoimalle, identiteetille ja asukkaiden arjen sujuvuudelle koetaan tärkeäksi, mikä heijastuu myös palveluverkkoa koskeviin odotuksiin ja huoliin.

Palveluverkkoratkaisuissa on kyse samanaikaisesti muuttuvaan toimintaympäristöön sopeutumisesta sekä palvelujen vaikuttavuuden, saavutettavuuden ja laadun turvaamisesta pitkällä aikavälillä. Arvioinneissa yhteisinä lähtökohtina korostuvat rakenteelliset muutokset, kuten väestökehityksen muutos, käyttäjämäärien väheneminen tai alueellinen eriytyminen, talouden pysyvä tiukkeneminen sekä rakennusten ja henkilöstörakenteen kestävyys. Näissä olosuhteissa palveluverkkotyö

näyttäytyy tasapainoiluna taloudellisen kestävyuden ja kuntalaisten arkeen kiinnittyvien palveluvai-
kutusten välillä. Taloudellisesti ja rakenteellisesti perustellut ratkaisut ovat pääosin yhteensovitetta-
vissa lakisääteisten veloitteiden ja perustehtävien kanssa, mutta ne synnyttävät jännitteitä erityi-
sesti saavutettavuuden, lähipalvelujen, alueellisen identiteetin ja osallisuuden näkökulmista.

Saavutettavuus nousee arvioinneissa keskeisenä läpileikkaavana teemana. Palveluverkon tiivistämi-
nen ja toimintojen keskittäminen vaikuttavat talouteen ja resurssien käyttöön sekä palvelujen saa-
vutettavuuteen eri väestöryhmissä. Vaikutukset määräytyvät etäisyyksien, liikenneyhteyksien, palve-
lujen luonteen ja käyttäjien elämäntilanteiden yhteisvaikutuksena.

Palveluverkkotason tarkastelussa näyttäytyy myös palvelujen keskinäinen kytkeytyneisyys. Yksittäi-
siä ratkaisuja valmistellaan vastuualueittain, mutta niiden vaikutukset kytkeytyvät toisiinsa alueelli-
sissä kokonaisuuksissa ja voivat kumuloitua alueittain ja kohderyhmittäin. Henkilöstön osalta muu-
tokset edellyttävät joustavuutta ja osaamisen laajentamista, mutta toisaalta epävarmuus ja siirtymä-
tilanteet voivat kuormittaa työhyvinvointia. Tämä edellyttää suunnitelmallista muutosjohtamista ja
riittävää esihenkilötyön tukea.

Kokonaisuutena vaikutusten arvioinnit osoittavat, että esitetyt palveluverkkoratkaisut muodostavat
hallittavissa olevan, mutta vaativan kokonaisuuden. Ne vastaavat toimintaympäristön muutoksiin ja
luovat edellytyksiä taloudellisesti kestävämmälle palvelurakenteelle, vaikka palvelujen alueellisessa
saatavuudessa saattaa esiintyä vaihtelua. Ratkaisujen toteuttaminen edellyttää huolellista suunnit-
telua, ennakoivaa viestintää sekä lasten, nuorten, perheiden ja henkilöstön arjen näkökulmien huo-
mioimista.